

Veilig in Het Hogeland

RAPPORT 2019

Colofon

Titel

Veilig in Het Hogeland, rapport 2019

Datum

oktober 2019

Opdrachtgever

Gemeente Het Hogeland

Omslagfoto

Bas Meelker

Sociaal Planbureau Groningen,

onderdeel van CMO STAMM

Laan Corpus den Hoorn 100-2

9728 JR GRONINGEN

www.sociaalplanbureaugroningen.nl

Auteurs

Femke de Haan en Saskia Duursma

Inhoud

1. Inleiding.....	4
1.1 Werkwijze.....	4
1.2 Opbouw rapport.....	5
2. Opzet en verloop van de sessies	6
2.1 Bewonersavonden.....	6
2.2 Groninger Panel.....	7
2.3 Sessie met ketenpartners.....	7
3. Veiligheid en overlast in Het Hogeland.....	8
3.1 Meeste inwoners voelen zich veilig	8
3.2 Veiligheids- en overlastproblemen in Het Hogeland	9
4. Toekomst: Veilig in Het Hogeland.....	10
5. Tevredenheid inzet politie en gemeente	12
6. Ketenpartners aan het woord.....	13
6.1 Blik op de toekomst.....	13
6.2 Belangrijkste speerpunten voor integraal Veiligheidsbeleid	15
7. Aanbevelingen.....	17
8. Bijlagen.....	18

1. Inleiding

De gemeente Het Hogeland werkt aan een nieuw integraal Veiligheidsbeleid. Daarbij is het uitgangspunt dat het integraal Veiligheidsbeleid ‘van ons allemaal’ is. Dit betekent dat de inwoners, ketenpartners, het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie zich in het integraal Veiligheidsbeleid moeten herkennen. De gemeenteraad van Het Hogeland heeft ingestemd met de startnotitie Integraal Veiligheid en geeft daarmee ruimte en opdracht voor het betrekken van inwoners, partners en medewerkers. In januari 2020 wordt het ‘Integraal Veiligheidsbeleid gemeente Het Hogeland 2020-2023’ vastgesteld door de gemeenteraad.

De gemeente Het Hogeland heeft Sociaal Planbureau Groningen (onderdeel van CMO STAMM) gevraagd om hierin te ondersteunen. Het doel is een basis te leggen voor een (nieuw) integraal Veiligheidsbeleid in de gemeente Het Hogeland, door in kaart te brengen:

- Hoe inwoners de veiligheid in hun gemeente ervaren;
- wat de wensen en ideeën van deze inwoners zijn voor het integraal Veiligheidsbeleid. Waaraan moet de gemeente aandacht besteden in haar veiligheidsbeleid voor de komende jaren;
- welke wensen en ideeën er leven bij het werkveld (ketenpartners en medewerkers van de gemeente) voor het integraal Veiligheidsbeleid.

1.1 Werkwijze

Sociaal Planbureau Groningen verzorgde;

- A. Allereerst een tweetal bewonersavonden, middels de methodiek van de Sticky Wall;
- B. vervolgens zijn de uitkomsten, als extra toetsing, aan een grotere groep inwoners van Het Hogeland voorgelegd via het Groninger Panel van het Sociaal Planbureau Groningen;
- C. tot slot volgde nog een sessie met ketenpartners middels de methodiek van de Versnellingskamer. Tijdens dit laatste gesprek vormde de inbreng van de inwonersavonden en de uitvraag van het Groninger Panel het startpunt.

Doel van deze werkwijze was om op een snelle en effectieve manier veel informatie op te halen op basis waarvan gezamenlijke afspraken gemaakt kunnen worden over de vernieuwing van beleid en uitvoering. In deze rapportage zijn de uitkomsten weergegeven.

1.2 Opbouw rapport

Tijdens de bewonersavonden en in de vragenlijst stonden 3 thema's centraal:

- 1) Veiligheid en overlast in de buurt of wijk
- 2) Toekomst: Veilig in Het Hogeland
- 3) Eigen bijdrage

Deze indeling hanteren we ook in de beschrijving van de uitkomsten. Allereerst beschrijft hoofdstuk 2 kort de opzet en verloop van de verschillende sessies en onderdelen. In de hoofdstukken 3 tot en met 5 van dit document zijn de uitkomsten van de bewonersavonden en vragenlijst onder Groninger Panel samengevat. Het zijn korte hoofdstukken, waarin de bovengenoemde thema's centraal staan. In hoofdstuk 6 geven we een samenvatting van de sessie met ketenpartners. Het laatste hoofdstuk beschrijft in bullits enkele aanbevelingen voor het 'Integraal Veiligheidsbeleid gemeente Het Hogeland 2020-2023'.

2 Opzet en verloop van de sessies

2.1 Bewonersavonden

Op donderdag 12 en woensdag 18 september 2019 zijn twee bewonersavonden georganiseerd voor inwoners om mee te praten over Veiligheid in Het Hogeland. Er was plek voor 20 personen per avond.

Om zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Het Hogeland te betrekken bij het vormgeven van het nieuwe integrale veiligheidsbeleid is hierover breed gecommuniceerd via de gemeentelijke kanalen (social media, gemeentelijke website en het gemeentenieuws in streekkrant). Ook de dorpencoördinatoren zijn ingezet om inwoners te werven voor de bewonersavonden. Naastgelegen flyer is hiervoor gebruikt.

Verloop van de sessie

Uiteindelijk hebben op 12 september 6 inwoners en op 18 september 10 inwoners meegepraat. De opkomst was lager dan verwacht. Desalniettemin waren beide avonden een succes. De inbreng van de inwoners was groot en beide avonden zijn door zowel op deelnemende inwoners als de aanwezige beleidsambtenaren als prettig en constructief ervaren. Er is gewerkt met de methodiek van de Sticky Wall, waarbij deelnemers post-its met antwoorden op een plakwand konden plakken en zo gezamenlijk met de gespreksleider categorieën en prioriteiten konden bepalen.

De gebruikte vragen zijn terug te vinden in de bijlage. Alle losse antwoorden zijn opgenomen in een apart document, Naslagwerk: Antwoorden deelnemers, dat als naslagwerk dient.

12 september Uithuizen | 18 september Winsum Veilig in Het Hogeland: wat is dat volgens u?

De gemeente Het Hogeland vraagt u mee te denken over veiligheid in de gemeente Het Hogeland. Wat vindt u belangrijk om u veilig te voelen? In uw straat, uw dorp, in winkels, op sportvelden en andere plekken. U kunt hierover meepraten op donderdag 12 en woensdag 18 september. U bent van harte welkom!

Uw mening is belangrijk. Waaraan moet de gemeente aandacht besteden in haar veiligheidsbeleid voor de komende jaren? En wat kunt u zelf doen? Uw reacties, en die van de andere deelnemers, bepalen (mede) het nieuw te vormen veiligheidsbeleid van de gemeente Het Hogeland voor de periode 2020-2023. Ook de veiligheidspartners in de regio, zoals politie, brandweer, buurt- en jongerenwerkers, denken hierover mee.

U komt toch ook?

Er is plek voor maximaal 20 personen per avond. Wilt u meedoen, dan kunt u zich aanmelden bij het team Openbare Orde en Veiligheid (OOV) van de gemeente Het Hogeland. Dat kan telefonisch, via nummer 088-345 88 88. Mailen kan ook: oov@hethogeland.nl. Geeft u dan aan voor welke dag u zich opgeeft. We hopen u te mogen ontmoeten op een van beide avonden!

Donderdag 12 september
19:30 tot 22:00 uur |
gemeentehuis Uithuizen

Woensdag 18 september
19:30 tot 22:00 uur |
gemeentehuis Winsum

Programma

- 19.15 Inloop
- 19.30 Welkom en start programma:
  - Toelichting op het nieuwe veiligheidsbeleid van Het Hogeland
  - Digitale brainstorm en gesprek onder leiding van gespreksleider
- 22.00 Afsluiting

2.2 Groninger Panel

De uitkomsten van de bewonersavonden zijn vervolgens, als extra toetsing, aan een grotere groep inwoners van Het Hogeland voorgelegd via het Groninger Panel.

Het Groninger Panel is een online burgerpanel van Sociaal Planbureau Groningen. Panelleden krijgen circa 8 tot 10 keer per jaar een vragenlijst voorgelegd over uiteenlopende onderwerpen die spelen binnen de provincie Groningen. Het Groninger Panel telt ruim 7.000 leden verspreid over de provincie Groningen, en is representatief op gemeenteniveau. Alle panelleden zijn 18 jaar of ouder. Vanuit de gemeente Het Hogeland zitten ruim 800 inwoners in het Groninger Panel.

Vragenlijst en respons

De panelleden kregen tien vragen voorgelegd, gebaseerd op de thema's besproken tijdens de bewonersavonden. Het betrof de thema's:

- Veiligheid en overlast in eigen buurt of wijk
- Toekomst: Veilig in Het Hogeland
- Eigen bijdrage aan veiligheid

De vragenlijst is op 1 oktober 2019 verstuurd aan 805 inwoners van gemeente Het Hogeland. De vragenlijst stond 1,5 week open. In totaal hebben 533 inwoners de vragenlijst volledig ingevuld, een respons van 66%. De vragenlijst is terug te vinden in de bijlage. Alle losse antwoorden zijn opgenomen in een apart document, Naslagwerk: Antwoorden deelnemers, dat als naslagwerk dient.

2.3 Sessie met ketenpartners

Tot slot is op maandag 14 oktober 2019 een bijeenkomst georganiseerd voor de ketenpartners. In totaal zaten 20 personen vanuit maatschappelijke organisaties en gemeente om tafel; dit waren personen vanuit o.a. de veiligheidsregio, politie, Actiecentrum Veiligheid en Zorg, brandweer, Bureau Halt, Mensenwerk Hogeland en RIEC Noord Nederland. Vanuit de gemeente waren medewerkers van Samenleving en Sociaal, programma aardbevingen, OOV, infrastructuur, de dorpencoördinator, vergunningverlening- en handhaving, Beheer en Onderhoud en de burgemeester aanwezig. Het accent lag op het (hernieuwde) veiligheidsbeleid 2020-2023 en de bijdrage die verschillende organisaties daaraan kunnen leveren. Tijdens deze sessie vormde de inbreng van de inwoners (bewonersavonden en uitvraag Groninger Panel) het startpunt.

De bijeenkomst is door de deelnemers als prettig en inspirerend ervaren. De inbreng en terugkoppeling vanuit de bijeenkomsten met inwoners bood nieuwe inzichten en perspectieven, waarmee de ketenpartners direct aan de slag konden. Ook werd de diversiteit aan aanwezige ketenpartners gewaardeerd.

Versnellingskamer

Als gespreksmethodiek is de Versnellingskamer ingezet. Een versnellingskamer is in de kern een digitale brainstorm, waarin elke deelnemer op basis van anonimiteit een bijdrage kan leveren aan de gedachtenvorming. Deelnemers reageren via een persoonlijke laptop op vragen en stellingen die hen worden voorgelegd. Ieders inbreng weegt even zwaar mee. Na elke vraag gaan de deelnemers met elkaar in gesprek over de uitkomsten. Vaak worden de aanvankelijke antwoorden dan nog gezamenlijk gecategoriseerd en vervolgens individueel, via de eigen laptop, in volgorde van prioriteit gezet.

3. Veiligheid en overlast in Het Hogeland

Tijdens de bewonersavonden en daarna in de korte vragenlijst aan panelleden hebben we allereerst de inwoners enkele vragen voorgelegd over veiligheid en overlast in eigen buurt of wijk. Vervolgens hebben we gevraagd wat zij belangrijk vinden als het gaat om veiligheid in de gemeente Het Hogeland.

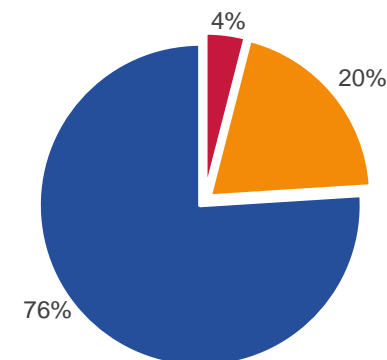
3.1 Meeste inwoners voelen zich veilig

Tijdens de bewonersavonden hebben we de deelnemers gevraagd hoe veilig ze zich voelen in eigen buurt of wijk en of ze in de woonbuurt wel eens overlast ervaren. De meeste deelnemers voelen zich overwegend veilig. De aspecten die als onveilig of overlast gevend worden ervaren, liggen voornamelijk op het terrein van verkeersveiligheid (te hard rijden, landbouwverkeer, straatverlichting) en overlast veroorzaakt door buurtbewoners en groepen jongeren.

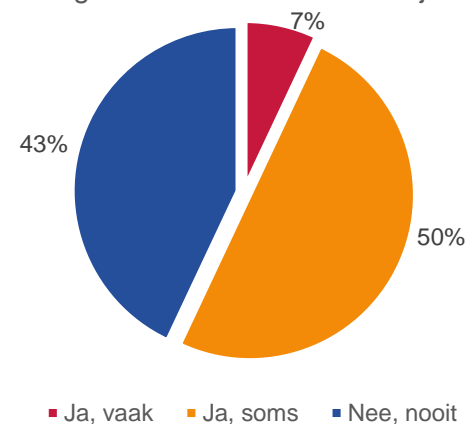
Het beeld van een overwegend veilige gemeente zien we ook terug in de peiling onder panelleden. Ruim driekwart van alle respondenten voelt zich veilig in de eigen buurt of wijk (76%). Vier op de tien panelleden ervaart in eigen buurt of wijk nooit overlast of ergernissen (43%).

Ruim één op de vijf respondenten voelt zich soms of vaak onveilig in eigen buurt of wijk (24%) en de helft van alle panelleden ervaart wel eens overlast of ergernissen in de buurt (57%). De onveiligheidsgevoelens en overlast komen bij de panelleden vooral voort uit verkeersoverlast (te hard rijden), geluidsoverlast (van verkeer, jongeren, vuurwerk), jeugdoverlast (onder meer tijdens het uitgaan) en slecht onderhoud van wegen, paden, tuinen, openbaar groen en trottoirs.

Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt of wijk?

Ervaart u wel eens overlast of ergernissen in uw buurt of wijk?

Bron: Groninger Panel, inwoners Het Hogeland, N=533

Eigen bijdrage aan veiligheid

Omdat veiligheid niet alleen een zaak voor de gemeente en politie is, hebben we de inwoners tevens gevraagd in hoeverre ze het eens zijn met de stelling: *‘ik kan zelf iets doen om de veiligheid in mijn buurt/wijk te verbeteren’*. De helft van alle panelleden is het hiermee eens. 13% van de panelleden is het hier niet mee eens. De overige panelleden antwoorden neutraal. Ook tijdens de bewonersavonden bleek er animo om zelf een bijdrage te leveren aan de veiligheid in buurt/wijk.

3.2 Veiligheids- en overlastproblemen in Het Hogeland

Voorgaande paragraaf liet al zien dat inwoners zich overwegend veilig voelen in Het Hogeland, maar dat zij ook wel eens onveilige situaties ervaren. Wat zijn volgens de inwoners in Het Hogeland de veiligheids- en overlastproblemen die het eerst moeten worden aangepakt? Of wel; waar moet de gemeente de komende 4 jaar op inzetten?

Deze vraag is allereerst voorgelegd aan de deelnemers tijdens de bewonersavonden. Aan de hand van alle antwoorden zijn categorieën geformuleerd. Vervolgens is dezelfde vraag voorgelegd aan de circa 800 panelleden. De antwoordopties voor de panelleden zijn afgeleid uit de items genoemd tijdens de bewonersavonden. Daarnaast konden de panelleden eigen items aandragen die volgens hen voor veiligheidsproblemen zorgen. De panelleden konden maximaal 2 items aanvinken.

De voornaamste overlastproblemen die inwoners ervaren, gaan over verkeersoverlast. Dit kwam zowel tijdens de bewonersavonden als in de peiling onder panelleden als belangrijkste item naar voren. Het gaat dan met name over te hoge snelheid van auto's en motoren. Andere aspecten hiervan zijn onder meer slecht verlichte fiets- en wandelpaden en overlast van landbouwverkeer.

Andere belangrijke thema's die volgens inwoners de komende jaren moeten worden aangepakt zijn (jeugd)overlast, inzet van handhaving, onderhoud in de woonomgeving, zichtbaarheid en nabijheid van politie, als ook de communicatie van politie en gemeente richting inwoners.

Tabel 3.1. Thema's genoemd tijdens bewonersavonden

- Verkeer; onder andere hoge snelheid auto's en motoren, overlast landbouwverkeer, slecht verlichte fiets- en wandelpaden.
- Jeugd; onder andere overlast door groepsvorming, geluidsoverlast (tijdens uitgaan), drugsoverlast, veiligheid achter de voordeur.
- Politie; onder andere zichtbaarheid van politie en wijkagent, handhaving, zorgen m.b.t. aanrijtijden, nabijheid politie.
- Omgeving; o.a. rekening houden met buurtgenoten, overhangend groen over (fiets)paden, overlast in bepaalde wijken/dorpen.
- Communicatie; o.a. in gesprek blijven met inwoners, klachten afhandeling, informatievoorziening vanuit gemeente (meer en opener).
- Industrie; onder andere gasopslag, vervoer gevaarlijke stoffen door dorpen (en communicatie daarover), brandweer in Eemshaven.
- Overig; o.a. aardbevingen, (sport) ontmoetingsruimten, houtrook.

Tabel 3.2. Top 5 overlastproblemen genoemd door panelleden (N=533)

1. Verkeersoverlast
2. Onderhoud van (overhangend) groen
3. Onveiligheid van fiets- en wandelpaden
4. Jeugdoverlast
5. Overige*

*Hier werd onder andere gerefereerd aan onderhoud wegen en paden, parkeeroverlast, overlast landbouwverkeer en de gevolgen van de gaswinning.

4. Toekomst: Veilig in Het Hogeland

Als vervolg op de vraag wat de belangrijkste overlastproblemen in Het Hogeland zijn (hoofdstuk 3), hebben we de inwoners de volgende vraag voorgelegd: *‘Welke (preventieve) maatregelen of acties zullen ertoe leiden dat u zich veiliger voelt in de gemeente?’* Ze werden gevraagd hierbij te denken aan de thema’s uit voorgaand hoofdstuk.

Omdat veiligheid niet alleen een zaak voor de gemeente en politie is, hebben we de inwoners tevens gevraagd aan te geven wat bewoners hierop zelf kunnen bijdragen. Per thema worden de oplossingsrichtingen hieronder beschreven.

Verkeersoverlast

De meeste inwoners denken bij verkeersoverlast aan oplossingen als meer toezicht en handhaving door politie en het aanbrengen van snelheid beperkende maatregelen, zoals obstakels, drempels, bloembakken en aanpassing van weginrichting binnen 30 km zones. Andere oplossingen die genoemd worden zijn onder meer betere verlichting en voorlichting.

Wat inwoners zelf kunnen doen om verkeersoverlast te verminderen, schuilt volgens de deelnemers grotendeels in met de gemeente samen optrekken bij het zoeken naar oplossingen, zelf rustiger rijden en elkaar aanspreken om onveilige situaties. Inwoners geven ook aan dat zij graag met de gemeente in gesprek gaan over welke verkeersremmende maatregelen in de eigen buurt te nemen zijn.

Jeugdoverlast

Oplossingsrichtingen die inwoners aandragen om jeugdoverlast te verminderen zijn voornamelijk gericht op het organiseren van activiteiten voor jongeren,

betere begeleiding van kwetsbare jeugd en meer voorlichting en preventie. Volgens een inwoner zouden *“jeugdvoorlichtingsteams naar scholen en verenigingen moeten, zodat jongeren weten waar ze terecht kunnen met problemen.”* De combinatie tussen inzetten op activiteiten en aanpak en begeleiding van overlastproblematiek lijkt hierin cruciaal. Hierin zien inwoners een rol weggelegd voor jeugd- en jongerenwerkers.

Wat kunnen inwoners hierin zelf doen? Het zelf in gesprek gaan met jongeren en indien nodig direct aanspreken van overlast gevende jongeren wordt veelal genoemd. Zoals een inwoner formuleert: *“Bewoners zouden sociale banden kunnen versterken waardoor ze elkaar en jongeren makkelijker durven aan te spreken op ongewenst gedrag.”* Daarnaast wordt ook voorgesteld om samen met jongeren activiteiten te organiseren: *“Zo probeer je met elkaar iets te bereiken, en is het eenvoudiger om ook over overlast te praten.”*

Overlast en onderhoud in woonomgeving

Volgens inwoners verbetert het woongenot en daarmee het gevoel van veiligheid, als de wegen, trottoirs en openbaar groen beter worden onderhouden. Zoals een inwoner stelt: *“Goed onderhoud van begroeiing geeft zicht op de straat en daarmee op wat er gebeurt.”* Het onderhoud hiervan is volgens inwoners de afgelopen jaren achteruit gegaan. Het betreft hier niet alleen de perken en plantsoenen in beheer van de gemeente. Ook bewoners zelf zouden heggen en ander groen dat over de stoep hangt beter kunnen onderhouden.

Daarnaast willen buurtbewoners wat meer rekening met elkaar houden, een oogje in het zeil houden bij afwezigheid, eens een praatje maken met buurtgenoten, en een ander durven aanspreken op ongewenst gedrag. Een

inwoner noemt dit “gezonde sociale controle”. Gezamenlijke buurtpreventie (bijvoorbeeld middels WhatsApp) wordt ook genoemd als mogelijkheid om het veiligheidsgevoel te vergroten in een gebied waar de aanrijtijden van politie en brandweer een zorgpunt zijn van de inwoners.

Politie

Meer zichtbaarheid van politie in de dorpen en betere handhaving van regelgeving worden door inwoners aangedragen als oplossingsrichtingen om het veiligheidsgevoel in Het Hogeland te vergroten. De politie moet vooral lokaal herkenbaar en benaderbaar zijn voor vragen en/of meldingen. Het zou volgens inwoners fijn zijn als de politie een lokaal ‘spreekuur’ of politiepost heeft voor inwoners in een steunsteet of buurthuis. Nu geven veel inwoners aan niet te weten wie de wijkagent is of niet te weten wie ze moeten bellen voor onraad of overlast. Zoals een inwoner beschrijft: *“Een duidelijk en bekend meldpunt voor onraad en overlast zou goed zijn. Ik zou nu niet weten wie ik moet bellen, naast de politie en die bel ik niet gauw.”*

Wat kunnen inwoners zelf doen? Hier geven deelnemers aan zelf (vaker) melding te kunnen maken van verdachte of onveilige situaties bij politie of gemeente. Echter, geven meerdere deelnemers aan nu onvoldoende te weten waar men terecht kan. Er zijn ook inwoners die aangeven graag gezamenlijk met politie en gemeente te kijken naar lokale, onveilige situaties en ook gezamenlijk met politie en gemeente te willen zoeken naar oplossingen. Inwoners ervaren momenteel weinig toezicht en handhaving. Zoals een inwoner beschrijft: *“Het lijkt alsof iedereen maar doet waar men zin in heeft”*.

Communicatie

Tijdens de bewonersavonden gaven veel inwoners aan dat het schort aan goede communicatie tussen gemeente en politie en de inwoners. Goede communicatie, met persoonlijke contact, kan bijdragen aan een gevoel van veiligheid. De gemeente en politie worden door de gevraagde inwoners nu nog vaak gezien als grote organisaties waarvan onduidelijk is wie je dan moet hebben. Eén aanspreekpunt (wijkagent en dorpencoördinator gemeente) worden daarin door inwoners genoemd als helpend. Daarnaast geven inwoners oplossingen aan als betere terugkoppeling na een melding of klacht (ook met een tussenstand van zaken), transparante communicatie richting inwoners (open en eerlijk), informatiebijeenkomsten voor inwoners, niet alleen dorpsbelangen betrekken bij plannen voor het dorp maar alle inwoners rechtsreeks betrekken. Of een welkom pakket samenstellen voor nieuwe inwoners met alle belangrijke informatie over waar je terecht kunt voor een melding. Een inwoner heeft tijdens de bewonersavond het ook over een nauwere samenwerking tussen gemeente, instanties en publiek. Deze samenwerking kan je gebruiken om gezamenlijk de veiligheid te vergroten en gericht op maat oplossingen te bedenken.

Ook communicatie tussen buurtgenoten onderling werd hier genoemd. Zo stelt een inwoner: *“Als je elkaar kent, weet je bij wie je terecht kan voor hulp”*. Een andere oplossingsrichting die werd genoemd, is om als inwoner sneller in gesprek te gaan met gemeente en/of woningcorporatie over overlastsituaties in de buurt. Met andere woorden; goede communicatie en korte lijnen tussen verschillende partijen (waaronder ook de inwoners) kan volgens inwoners het veiligheidsgevoel versterken.

5. Tevredenheid met inzet politie en gemeente

Om het beeld compleet te maken, hebben we de deelnemers aan de bewonersavonden en de panelleden tevens een aantal stellingen voorgelegd over hun tevredenheid met de inzet van gemeente en politie. Dit korte hoofdstuk beschrijft de uitkomsten.

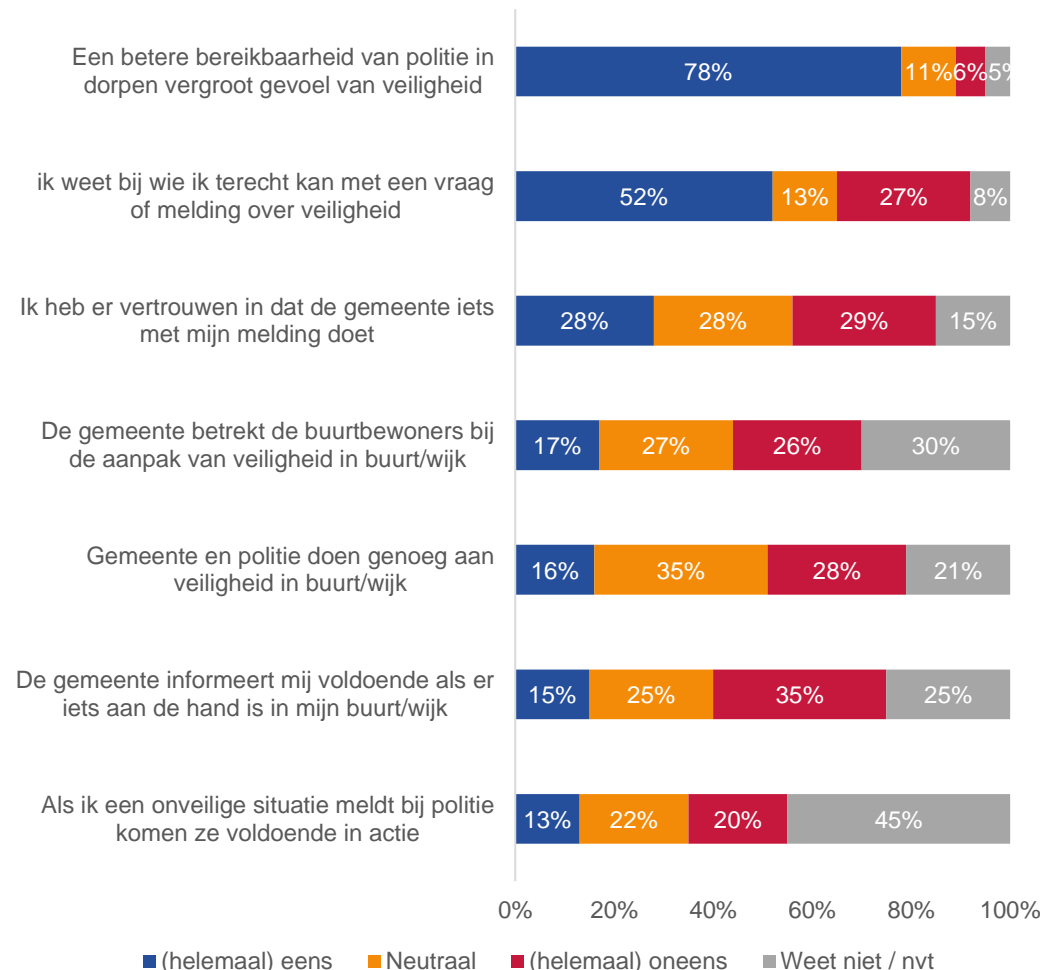
Meer inzet van gemeente en politie verwacht

We zien dat relatief veel inwoners meer inzet van gemeente en politie verwachten. Zo vindt slechts 16% van de panelleden dat *'de gemeente en politie genoeg doet aan de veiligheid in eigen buurt of wijk'*. Ook tijdens de bewonersavonden gaven inwoners aan dat gemeente en politie te weinig doen aan de veiligheid in buurten of wijken. Inwoners gaven bijvoorbeeld aan *"te weinig de wijkagent en/of een BOA te zien"*. Ook gaven de meeste inwoners tijdens de bewonersavonden aan niet te weten wie de wijkagent is.

Ook uit andere stellingen over inzet politie en gemeente, die zijn voorgelegd aan de panelleden, blijkt dat inwoners meer inzet verwachten van politie en gemeente. Zo vindt 20% van de panelleden dat de politie onvoldoende in actie komt bij een melding over een onveilige situatie. En nog eens drie op de tien panelleden heeft er weinig vertrouwen in dat de gemeente iets met zijn/haar melding doet (29%).

Circa de helft van de panelleden geeft aan te weten bij wie ze terecht kan met een vraag of melding over veiligheid (51%). Toch zal volgens een ruime meerderheid van de panelleden een betere bereikbaarheid van politie in de dorpen (zoals eerder genoemd via bijv. 1 aanspreekpunt) het gevoel van veiligheid vergroten (78%).

Stellingen tevredenheid met inzet gemeente en politie

Bron: Groninger Panel, inwoners Het Hogeland, N=533

6. Ketenpartners aan het woord

Nadat in voorgaande hoofdstukken de ervaringen en bevindingen van inwoners zijn beschreven, beschrijft dit hoofdstuk de ervaringen van diverse maatschappelijke organisaties.

In totaal zaten 20 personen vanuit maatschappelijke organisaties en gemeente om tafel; dit waren personen vanuit o.a. de veiligheidsregio, politie, Actiecentrum Veiligheid en Zorg, brandweer, Bureau Halt, Mensenwerk Hogeland en RIEC Noord Nederland. Vanuit de gemeente waren medewerkers van Samenleving en Sociaal, programma aardbevingen, OOV, infrastructuur, de dorpencoördinator, vergunningverlening- en handhaving, Beheer en Onderhoud en de burgermeester aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst, uitgevoerd met de Versnellingskamer, vormde de inbreng van de inwoners (bewonersavonden en uitvraag onder bewonerspanel) het startpunt. Daarnaast lag het accent op de bijdrage die de ketenpartners kunnen leveren in de uitvoering van het integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023.

6.1 Blik op de toekomst

Op basis van de bewonersavonden en uitvraag onder bewonerspanel hebben we een viertal overkoepelende thema's geformuleerd die het startpunt vormen voor het gesprek met de ketenpartners. De ketenpartners kregen de vraag voorgelegd: *'Stel het is 2023; hoe ziet het er dan uit in Het Hogeland als het gaat om....?'*

- *Zichtbaarheid en herkenbaarheid*
- *Preventie*
- *Handhaving*
- *Inwoners betrekken en verbinden*

De ketenpartners is gevraagd per thema aan te geven hoe ze hopen dat de situatie in 2023 is, wat er dan anders is of waar ze trots op zouden zijn.

De uitkomsten worden hierna per thema weergegeven.

Zichtbaarheid en herkenbaarheid

De ketenpartners zien over een aantal jaren graag dat ze *"meer een gezicht hebben"* voor de inwoners. Het vormgeven van één loket voor meldingen werd daarbij genoemd. Zodat inwoners goed weten bij wie ze terecht kunnen voor een vraag of melding. Zoals een deelnemer beschrijft: *"we hebben benaderbare medewerkers die in dorpen aanwezig zijn en niet vanachter een bureau werken in een gesloten organisatie"*. Ook de inzet van dorpencoördinatoren die al geregeld aanwezig zijn in de dorpen in Het Hogeland is daarvan een voorbeeld. De ketenpartners geven daarnaast aan het belangrijk te vinden om iedere doelgroep op een eigen manier te kunnen bereiken en daarbij aan te sluiten op de lokale situatie. Goede communicatie is hierbij het sleutelwoord. De gebruikte informatiekkanalen kunnen daarbij per doelgroep of per dorp verschillen. Dat kan bijvoorbeeld via internet, applicaties, lokale kranten of persoonlijke contact.

Preventie

De ketenpartners hopen in 2023 stappen te hebben gezet als het gaat om 'gerichtere informatie verstrekken' en 'goed samenwerken'. Ze zien graag dat er over een aantal jaren meer uitwisseling is, zowel tussen organisaties als intern. Zoals een deelnemer aangeeft: *"inzetten op goede samenwerking tussen sociaal team, OGGZ en FACT. Waarbij naastbetrokkenen echt worden gehoord."*

Nauwere samenwerking biedt volgens ketenpartners meer mogelijkheden voor vroegsignalering en betrokkenheid waar nodig.

Wat betreft jeugdoverlast en -problematiek zouden ketenpartners de komende jaren graag preventief meer inzetten op structureel jeugdoverleg, voorlichting op

scholen, opvoedondersteuning en het vergroten van de zichtbaarheid van jeugd- en jongerenwerk in de dorpen en op scholen/verenigingen.

Handhaving

Vanuit het oogpunt van handhaving hebben we gesproken over ‘beter voorkomen dan genezen’. Aan de ene kant zien de ketenpartners de komende jaren graag meer wijkagenten, Boa’s en ‘meer blauw op straat’ om zichtbaarheid en bereikbaarheid te vergroten. Aan de andere kant zien de ketenpartners meer in integrale samenwerking tussen organisaties. Volgens hen is handhaving slechts het sluitstuk.

Inwoners betrekken en verbinden

De ketenpartners hopen meer contact te maken met inwoners, beter te luisteren naar hun behoeften en ook samen met hen op te trekken als het gaat om het vinden van (maatwerk) oplossingen. Samenwerking is hierbij het sleutelwoord. Door inwoners niet alleen te laten meedenken met vraagstukken, maar ook met de oplossingen, maak je als ketenpartners gebruik van de aanwezige kennis en bereidheid van inwoners. Kijk samen met inwoners wat er nodig is in hun dorp. Dat vraagt een meer vraaggerichte dan een aanbodgerichte benadering. Benader daarbij niet alleen de ‘usual suspects’, maar zoek actief het contact met alle inwoners ook vanuit het oogpunt van informatiegeelijkheid. Zoals een deelnemer beschrijft: *“nodig inwoners uit om samen een veiligheidsplan per dorp op te stellen”*.

Foto: Versnellingskamer met maatschappelijke organisatie, 14 okt 2019

6.2 Belangrijkste speerpunten voor Integrale Veiligheidsbeleid

In het tweede deel van de bijeenkomst met ketenpartners is gevraagd wat zij zelf de belangrijkste speerpunten voor het integraal Veiligheidsbeleid vinden. Aan de hand van alle antwoorden zijn speerpunten (thema's) geformuleerd (tabel 6.1).

Hierin zien we de thema's 'verkeer' en 'jeugd' terugkomen, die ook door inwoners zijn genoemd als overlastproblemen. De thema's 'samenwerking' en 'bewoners betrekken' in de tabel heeft veel raakvlakken met de antwoorden van inwoners binnen het thema 'communicatie' (zie hoofdstuk 3). Zowel inwoners als ketenpartners zien graag betere samenwerking en afstemming tussen de verschillende partijen (waaronder ook inwoners).

Voor de eerste vijf speerpunten genoemd in tabel 6.1 hebben de diverse maatschappelijke organisatie acties geformuleerd. Deze acties liggen in het verlengde van de wensen van de ketenpartners hoe het er in 2023 uit zou moeten zien (paragraaf 6.1). De acties zijn gericht op samenwerking, contact met inwoners en integraal werken. Per speerpunt worden wat acties op de volgende pagina's getoond.

Tabel 6.1. Speerpunten genoemd door ketenpartners

<u>Verkeer</u> ; verkeersveiligheid (in de wijken) en hoge snelheid.
<u>Jeugd</u> ; overlast, vroegsignalering, maatwerk, middelengebruik, jeugd & veiligheid.
<u>Betrokkenheid bewoners</u> ; onder andere burgerbetrokkenheid, handelingsperspectief bieden, luisteren naar inwoners, laagdrempelige communicatie, maatwerk, bewoners zelf keuzes laten maken in prioritering.
<u>Samenwerking</u> ; integrale samenwerking, samenwerking diverse partijen die betrokken zijn bij dezelfde doelgroep, korte lijnen.
<u>Preventie</u> ; nazorg ex-gedetineerden.
<u>Verward gedrag</u> ; overlast verwarde personen, complexe problematiek snel aanpakken, veilige buurten, inwoners ondersteunen bij lastige burens, gezamenlijke aanpak.
<u>Overig</u> ; zicht op havens, aardbevingsproblematiek, groot gebied.

Verkeer

"Samen met de burger oplossingen bedenken voor specifieke vraagstukken. Bijvoorbeeld het aanleggen van een zebrapad als er behoefte aan is."

"Handhaving indien nodig."

"Betrokkenheid bij inwonersinitiatieven."

"Zwakke plekken van verkeers- en infrastructuur gezamenlijk oppakken."

Jeugd

"Integraal samenwerken met alle partijen om zicht te krijgen op jongeren die extra aandacht nodig hebben."

"Aanpakken overlast gevende jeugdgroepen."

"Signaleren door contact te maken met de jeugd."

"Buddysystemen. In het gedachte van rolmodellen."

"Halt: Spreekuur op scholen en huisbezoeken bij jeugdgroepen."

"Jongeren zelf ontmoetingsactiviteiten laten organiseren voor jongeren."

Betrokkenheid inwoners

"Aansluiting vinden met alle niveaus van de samenleving. Niet altijd dezelfde betrokken personen, maar iedereen betrekken."

"Laat merken dat bewoners serieus genomen worden."

"Gemeente: open en transparante communicatie naar inwoners."

"Meldpunt voor bewoners betreft overlast."

"Meer in gesprek met burgers."

Samenwerking en preventie

"Halt: bijdragen aan relevante jeugdnetwerken."

"Ontmoeting blijven creëren, zoals netwerklunches."

"Ken je collega's."

"Preventieve activiteiten voor jeugd en jongeren organiseren."

"Weten wat het probleem echt is, door contact te onderhouden en dichtbij te staan."

7. Aanbevelingen

Op verzoek van de gemeente Het Hogeland heeft Sociaal Planbureau Groningen in september en oktober 2019 gesproken met inwoners en ketenpartners over veiligheid en overlast in Het Hogeland. Het doel van de bijeenkomsten was om gezamenlijk te bepalen welke aspecten relevant zijn voor het nieuw te vormen integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023.

Op basis van de bijeenkomsten doen we de gemeente de volgende aanbevelingen:

- Biedt inwoners een laagdrempelige, herkenbare manier om in contact te komen met gemeente, politie en andere ketenpartners;
- Versterk de (huidige) informatie- en communicatiekanalen richting inwoners en sluit daarbij aan op lokale communicatiekanalen;
- Vergoot de zichtbaarheid en benaderbaarheid van gemeente en politie in de dorpen en wijken (1 aanspreekpunt en/of 1 loket);
- Versterk de samenwerking tussen de maatschappelijke organisaties en inwoners; bekijk samen met inwoners wat nodig is als oplossing voor een lokale, onveilige of overlast gevende situatie. Benader zowel de ketenpartners als de inwoners als experts. Zij hebben beide hun expertise om in samenspraak tot goede oplossingen te komen;
- Versterk de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de maatschappelijke organisaties onderling, als ook intern binnen de organisaties;
- Maak zichtbaar wat er met een melding wordt gedaan, geef tussentijds een update m.b.t stand van zaken.

8. Bijlagen

In deze bijlage zijn de vragensets opgenomen die als leidraad dienden bij de gesprekken met inwoners en ketenpartners. Alle afzonderlijke antwoorden zijn opgenomen in een apart document, dat als naslagwerk dient bij dit rapport.

A. Vragen Bewonersavond 12 en 18 september 2019, Sticky Wall.

1. **In hoeverre bent u het met de volgende stellingen eens of oneens? (3-puntsschaal)**
  1. Ik voel me veilig in mijn buurt/wijk
  2. Er is weinig overlast in mijn buurt/wijk
  3. De veiligheid in mijn buurt/wijk is er het afgelopen jaar op vooruit gegaan
  4. Ik kan zelf iets doen om de veiligheid in mijn buurt/wijk te verbeteren
  5. De gemeente en partners doen genoeg aan de veiligheid in buurten en wijken
  6. Ik weet wie de wijkagent is
2. **De gemeente en verschillende ketenorganisaties zetten zich in voor het veiligheidsbeleid binnen de gemeente. Wat vindt u belangrijk als het gaat om veiligheid in de gemeente? Met andere woorden; waarop moet de gemeente de komende 4 jaar inzetten?**
3. **Welke (preventieve) maatregelen of acties zullen ertoe leiden dat u zich veiliger voelt in de gemeente? Noem maximaal 2 maatregelen of acties per thema.**
4. **Naast de inzet van gemeente en ketenpartners, kunnen inwoners ook bijdragen aan de veiligheid in de gemeente. Wat zouden de inwoners volgens u kunnen doen?**

B. Vragen Ketenpartners 14 oktober 2019, Versnellingskamer

1. **Hoe kijken inwoners aan tegen de veiligheid in Het Hogeland? Denkt u dat de stelling klopt? Antw.optie: Ja/Nee**
  - Minder dan 10% van inwoners voelt zich wel eens onveilig in de buurt
  - Ruim helft van inwoners ervaart wel eens overlast of ergernissen in buurt
  - Te hard rijden is grootste overlastprobleem in Het Hogeland
  - Overhangend groen is een van grootste vormen van overlast in Hogeland
  - Meer dan 20% van inwoners weet niet bij wie ze terecht kan met vraag of melding over veiligheid
  - Meer dan helft inwoners zegt iets te kunnen doen om veiligheid in buurt te verbeteren
  - Meer dan 30% van inwoners heeft er vertrouwen in dat gemeente iets met melding doet
  - Ruim kwart inwoners vindt dat gemeente & politie genoeg doen aan veiligheid in buurt
2. **Stel het is 2023; hoe ziet het er dan uit in Het Hogeland als het gaat om ....?**
  - Zichtbaarheid en herkenbaarheid
  - Preventie
  - Handhaving
  - Inwoners betrekken en verbinden
3. **Wat zijn voor u de belangrijkste veiligheids-speerpunten voor de gemeente Het Hogeland? Met andere woorden: Waaraan moet de gemeente aandacht besteden in haar integraal veiligheidsbeleid 2020-2023?**
4. **Wat kan uw organisatie op de genoemde speerpunten bijdragen, om de veiligheid in Het Hogeland te vergroten? Noem maximaal 2 maatregelen of acties per speerpunt.**

C. Vragenlijst Groninger Panel, inwoners Het Hogeland, 1 tot 10 okt. 2019

Veiligheid en overlast in eigen buurt of wijk

We stellen u eerst enkele vragen over veiligheid en overlast in uw eigen buurt of wijk.

1. Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt of wijk?

- ☐ Ja, vaak
- ☐ Ja, soms
- ☐ Nee, nooit

2. Ervaart u wel eens overlast of ergernissen in uw buurt of wijk?

- ☐ Ja, vaak
- ☐ Ja, soms
- ☐ Nee, nooit

3. Wilt u uw antwoord toelichten?

Toekomst: veilig in Het Hogeland

De gemeente en verschillende organisaties, zoals politie, brandweer, wijk- en jongerenwerkers, zetten zich in voor de veiligheid in de gemeente.

Wat vindt u belangrijk als het gaat om veiligheid in de gemeente Het Hogeland? Daarover gaan de volgende vragen.

4. Wat zijn de veiligheids- en of overlastproblemen in Het Hogeland die het eerste moeten worden aangepakt? Met andere woorden; waar moet de gemeente de komende jaren op inzetten? (U mag maximaal 2 antwoorden aanvinken)

- ☐ Verkeersoverlast (te hard rijden)
- ☐ Onveiligheid van fiets en wandelpaden
- ☐ Overlast door drank- en drugsgebruik
- ☐ Geluidsoverlast
- ☐ Woninginbraken
- ☐ Overlast van jongeren
- ☐ Overlast van bedrijven
- ☐ Onderhoud van (overhangend) groen
- ☐ Risico's door gevaarlijke stoffen (industrie)
- ☐ Anders, namelijk.....

5. Wilt u uw antwoord toelichten?

6. Denk aan de genoemde veiligheids- en overlastproblemen die u bij vraag 4 heeft ingevuld. Welke (preventieve) maatregelen of acties zullen ertoe leiden dat u zich veiliger voelt in de gemeente? (Noem maximaal 2 maatregelen of acties)

Eigen bijdrage

Veiligheid in de wijk is niet alleen een zaak voor de gemeente en politie. Bewoners kunnen hieraan ook een bijdrage leveren. Daarover gaan de volgende vragen.

7. Naast de inzet van gemeente en organisaties, kunnen inwoners ook bijdragen aan de veiligheid in de gemeente. Wat zouden inwoners volgens u kunnen doen?

8. In hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen?

- a. De gemeente en politie doen genoeg aan de veiligheid in mijn buurt of wijk.
- b. Ik kan zelf iets doen om de veiligheid in mijn buurt of wijk te verbeteren.

- c. Ik weet bij wie ik terecht kan met een vraag of melding over veiligheid.
- d. Een betere bereikbaarheid van politie in de dorpen vergroot het gevoel van veiligheid van bewoners.
- e. Als ik een onveilige of overlast gevende situatie zie, maak ik daar meestal melding van bij politie.
- f. Als ik een onveilige situatie meldt bij politie komen ze voldoende in actie.
- g. Ik heb er vertrouwen in dat de gemeente iets met mijn melding doet.
- h. De gemeente betreft de buurtbewoners bij de aanpak van veiligheid in de buurt of wijk.
- i. De gemeente informeert mij voldoende als er iets aan de hand is in mijn buurt of wijk.

Tot slot

- 9. Heeft u nog vragen of opmerkingen over de veiligheid in Het Hogeland of over de vragenlijst? Dan kunt u die hier onder invullen.**